

ชื่อเรื่อง : แนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้เขตป่าสงวนแห่งชาติดงหัวสาว
พื้นที่บ้านน้ำพากเมืองปทุมพร แขวงจำปาสัก
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

ผู้วิจัย : นายคำวิเศษ เพ็งวันสุวรรณ

ปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ยุทธศาสตร์การพัฒนามุมภูมิภาค)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อาจารย์ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ฤทธิ์ โสภา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย โคตรคค

ปีการศึกษา : 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาสภาพทรัพยากรป่าไม้ การใช้ประโยชน์จากป่า และกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ป่าสงวนดงหัวสาว (2) เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการป่าสงวนดงหัวสาวของหน่วยงานรัฐ (3) เพื่อกำหนดแนวทางที่ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ ป่าสงวนดงหัวสาวโดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 290 คน ครัว ครัวเรือนละ 1 คนด้วยการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง อย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบสอบถามแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้างและแบบสังเกต ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของป่าสงวนแห่งชาติดงหัวสาว บ้านน้ำพาก ประชาชนเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าเพิ่มมากขึ้นเพื่อการเพาะปลูก และที่อยู่อาศัย ทำให้พื้นที่ป่าไม้ลดลงอย่างต่อเนื่อง สภาพปัญหา พบว่า ชาวบ้านจำนวนหนึ่งตั้งบ้านในชุมชน และนอกชุมชน มีการละเมิดกฎระเบียบป่าสงวน ได้แก่ การเก็บของป่าแบบไม่ยั่งยืน บุกรุกพื้นที่เพื่อปลูกพืชพันธุ์ต่างๆ การลักลอบตัดไม้ การล่าสัตว์น้ำและสัตว์ป่า และการตั้งถิ่นฐานในเขตป่าสงวน แนวทางแก้ปัญหา คือ 1) หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติโดยการใช้ความรู้และบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด 2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ ทำลายป่า 3) ปลูกจิตสำนึกรักผืนป่าของแผ่นดินเกิด 4) ฟื้นฟูและดูแลรักษาป่าไม้อย่างยั่งยืนภารกิจจะต้องทำ คือ (1) หยุดยั้งการบุกรุกและลักลอบตัดไม้ทำลายป่า ทุกประเภทโดยเร่งด่วน (2) จัดทำแนวเขตป่าให้ชัดเจน (3) สร้างจิตสำนึกรักและหวงแหนทรัพยากรป่าไม้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง (4) จับกุมเอาผิดกับผู้เข้าครอบครองพื้นที่ป่าโดยผิดกฎหมาย (5) ฟื้นฟูสภาพป่าที่เสื่อมโทรม ควบคุมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (6) ป้องกันการบุกรุกแผ้วถางป่าของราษฎรรายใหม่ ในเขตพื้นที่ป่า

สงวน (7) ปรับปรุงระบบการดูแลรักษาป่าโดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
และ (8) ปรับปรุงและจัดสรรที่ดินใหม่ให้กับประชาชน

คำสำคัญ : แนวทางการอนุรักษ์ และการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ ป่าสงวนแห่งชาติดงหัวสาว
สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

Title : Strategies for Forest Resource Conservation and Habilitation of Dong Hua Sao National Forest, Pathumporn District, Champasak Province, Lao Peoples.

Author : Mr. Khamviset Phengvansavanh

Degree : Master of Arts Program (Regional Development Strategies)
Rajabhat Maha Sarakham University

Advisors : Associate Professor Dr. Narongrit Sopa
Assistant Professor Dr. Uthai Khaotdok

Year : 2018

ABSTRACT

The objectives of the research were to : (1) to explore the current conditions, utilization and conservation of forest resources in DongHua Sao National Forest, Lao People's Democratic Republic; (2) to analyze the problems of the forest conservation management of the government agencies; and (3) to formulate strategies for forest resource conservation and restoration of Dong Hua Sao National Forest. The samples were two hundred and ninety participants from two hundred and ninety families of the communities in Dong Hua Sao National Forest. They were selected by simple random sampling. The data were collected by a questionnaire, structured an interview form and an observation form. Descriptive analysis was used for the study.

The research findings showed that the overall physical condition of the Dong Hua National Forest has been fairly serious. A lot of trees were cut continuously for planting areas and settlement by people in and outside the communities. Additionally, the people violated forest regulations by cutting trees for growing areas and housing, including illegal hunting of wild animals in the national forest. The solutions for the problems are to stop invading forest and natural resources by enforcing law and regulation strictly, proving the people and the government agencies with the participation in forest conservation, building awareness of the importance of forest and sustainable forest conservation and restoration. Regarding mission of the forest conservation and restoration consisted of : (1) stopping forest invasion and cutting trees urgently; (2) establishing clear forest zone; (3) building awareness of forest and natural resources; (4) enforcing laws and regulations for violators strictly; (5) forest restoration and upgrading life

quality of people; (6) preventing the new groups from forest invasion; (7) developing a system for the forest protection through participation of all stakeholders; and (8) developing and managing land appropriately for new settlers.

Key words : Strategies, Forest Resource Reservation and Restoration, Dong Hua Sao National Forest, Lao People's Democratic Republic